

nu ere gaade fra ham, jeg siger, at jeg antager, at hans bedste Vaaben vil blive: Ministeriet gif, jeg sældede Dragen! Det er muligt, at det vil være noget, som kan benyttes. Det vil meget afhænge af, hvad vi saa i Stedet for dette Ministerium, hvis det overhovedet gaar; jeg er ikke i Stand til at have nogen Mening derom. Jeg er saa aabenhjertig og ærlig af Karakter, og jeg skal indrømme, at der er noget i dette, at det kan lyde af noget. Men saa ved jeg heller ikke, at der er mere, og saa maa til Gengæld det ærede Medlem indrømme mig, at Folketinget har lidt det konstitutionelle Nederlag, som man havde haabet ved en anden Politik at blive fri for, ja, i Stedet derfor turde man haabe at naa til en Sejr. Jeg tror i Modsetning til det ærede Medlem, at hvis vi ganske rolig vare blevne liggende i den Stilling, som vi havde ligget i de mange Aar, hvis vi havde ført den Politik igennem med Forhandling, hvor vi tog saa meget, som vi kunde bruge af de Sager, som forelaa, og ganske rolig ventede paa, at Højre skulde smuldre hen paa Grund af Partiets ikke store Livskraft, og fordi Statskassen var tømt, og paa Grund af den Interesskamp, der er vakt her i Landet, skulde det nok være lykkes efter nogle Aars Forløb at samle et Flertal her i Tinget og et meget stærkt Flertal, som kunde have taget Kampen op med Højre med andre og bedre Vaaben, end der tidligere var benyttet. Jeg tror, at der saa havde været Haab om at sejre i Kampen. Min Tro har været den, at man ad denne Vej kunde komme til en Sejr. Det har været mit Haab og Grunden, hvorfor jeg overhovedet selv personlig har deltaget i denne Kamp. Jeg har troet, at vi til sidst kunde vinde Sejr, og jeg har altid anset det for løs Tale, naar man sagde, at vi skulde gaa til et ærefuldt Forlig, og at man skulde drive det dertil ved gensidig Imødekommen, at begge Parter fik sit hjem. Slikt tror jeg ikke paa. Jeg tror, at naar man fører en Kamp, vil det ende med, at den ene Part fejrer, og mit Haab var, at i den Kamp, som vi have ført, maatte det ende med, at Højre, om end sent maakte, kom til at lide et ganske eftertrykkeligt Nederlag. Det var det, Venstremænd skulde arbejde paa. Dette er forbi nu. Denne Kamp kan ikke føres mere, den er sluttet. Det ærede Medlem har sluttet den, og jeg har den Mening, at da det ærede Medlem havde Valget imellem at føre Frihedskampen til Ende eller gardere sig selv, saa valgte han — det sidste.

Leth-Ospensen: Jeg kan begynde med at sige, som det ærede Medlem, der

satte sig ned, at det er jo i Almindelighed ikke med saa stor Interesse, at Talerne blive hørt. For det første hører man ofte ikke ret meget efter i Salen, og endnu sjældnere er det, at nogen lader sig overbevise af, hvad der her bliver sagt, saa det har i Almindelighed ikke meget tiltalende ved sig at tale, og jeg vil da sige endnu mindre selvsølgelig i det Øjeblik, hvor der staar et nyt Regeringsflertal, som sikkert vil gennemføre, hvad det vil, uden Hensyn til, hvad der maatte blive sagt fra Mindretallets Side. Naar jeg har taget Ordet, er det ikke i Haab om at omdende nogen eller indvirke det mindste paa, hvad der skulde ske. Det er kun for fort at motivere, hvorfor jeg stemmer, som jeg agter at gøre. Jeg hører til dem, som havde tænkt sig, at det maatte og burde ende med et Forlig, og jeg havde da ogsaa tænkt mig, at en af de Ting, der maatte komme til sammen med de andre Ting, maatte være en ny Hærlov. Jeg erkender jo nemlig, at vi ikke kunne tænke os at komme til at rive Fæstningen ned, og jeg kan derfor ogsaa fuldt ud gaa ind paa den Tanke, at naar vi skulle have Forlig, maatte vi have en Hærlov, der tog noget Hensyn til, at Fæstningen stod der. Jeg har gjort mig fortrolig med den Tanke og kunde eventuelt have gaaet med til den, for saa vidt man ellers havde faaet Betingelser i andre Retninger af Forliget, som havde været tilfredsstillende. Jeg havde altsaa tænkt mig, at man kunde saa en saadan Hærlov, og jeg havde ogsaa tænkt mig at kunne gaa med til en Hærlov omtrent i samme Skikkelse som den, der her foreligger, ganske vist med nogle Forbedringer, som jeg haaber, man vil komme med i de Endringer, der eventuelt blive forelagte ved 2den Behandling. Naar jeg ikke desmindre har til Hensigt at stemme mod Overgangen til 2den Behandling, er det som sagt væsentlig af politiske Grunde og ikke saa meget af saglige Grunde. Jeg erkender som sagt, at rent saglig set er der Fordele ved dette Hærlovsforslag, ikke just som det er fremlagt, men som det ventelig vil blive ved 2den Behandling, Fordele, som jeg sætter Pris paa, idet der navnlig er gjort en Begyndelse til et Brud med den almindelige Værnepligt. Jeg hører til dem, der altid har anset den almindelige Værnepligt for en Ulykke for vort Land, i Virkeligheden for Militarismens Livsnerve, og derfor er jeg glad ved, at der er gjort en Begyndelse til at bryde med denne Historie. Bruddet med dette Princip sætter jeg saa højt, at jeg kunde have gaaet paa Afford med min Overbevisning i andre Retninger derfor. Altsaa